

Delårsrapport

Januari – augusti 2017

Förord

Denna uppföljning avser regionens samlade uppdrag och ekonomi och utgår från Regionplan 2017-2019.

Delårsbokslutet innehåller en redovisning av målområdena i Regionplanen. För de verksamhetsmål och indikatorer som ska följas upp på delår, redovisas också periodutfall och helårsprognos inom detta avsnitt. Där så är möjligt har prognos bedömts även för några indikatorer som normalt sett följs upp på årsbasis.

I redovisningen används trafikljus:

Grönt: Uppfyllt/Utveckling i önskad riktning

Gult: Delvis uppfyllt/Oförändrad utveckling

Rött: Ej uppfyllt/Utveckling i oönskad riktning

Efter redovisningen av målområdena presenteras det ekonomiska delårsbokslutet till och med 2017-08-31, samt en ekonomisk helårsprognos som bygger på delårsbokslutet. Detta inbegriper resultatanalys, verksamheternas prognostiserade resultat 2017, investeringar och en framtidsbedömning.

Därefter följer en redogörelse över bolag och samverkansorgan och sist finns övriga finansiella rapporter.

Innehåll

Sammanfattning	3
Nöjda invånare i en attraktiv region	4
En god och jämlik hälsa	5
En effektiv verksamhet av god kvalitet	6
En drivande och samverkande utvecklingsaktör	9
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	11
En stark och uthållig ekonomi.....	13
Ekonomisk helårsprognos.....	16
Bolag och samverkansorgan	19
Driftredovisning och investeringar	20
Resultaträkning, noter.....	21
Balansräkning	22
Kassaflödesanalys.....	23

Sammanfattning

Delårsrapport två beskriver läget per den sista augusti 2017. Arbetet inom målområdena löper huvudsakligen plan enligt. Då tertial två omfattar sommarmånaderna syns en nedgång i tillgänglighet och inom vården, men tillgängligheten är oavsett denna säsongsvariation försämrade, och ett område som kräver ytterligare insatser.

Samtidigt som en stabilisering i verksamheten kan anses, ska nu frågan om investeringar i nya fastigheter hanteras. Beslut ska fattas som får avgörande påverkan på regionens möjligheter och förutsättningar att tillgodose befolkningens behov av vård och övrig service för lång tid framöver.

Invånarperspektiv

Regionen har fortsatt arbeta med åtgärder för att förbättra servicen till invånarna och samtidigt sin egen image, bl a via sociala medier. En positiv utveckling sker på e-tjänsteområdet och allt fler västmanlänningar ansluter sig till 1177 Vårdguidens e-tjänster.

Insatserna för länets utveckling som drivs tillsammans med alla externa samverkansparter inom ramen för det regionala utvecklingsprogrammet, löper också på och för första gången har regionen ansvarat för en årligen återkommande uppföljningskonferens då mål och resultat diskuteras.

Inom folkhälsoområdet pågår arbetet plan enligt och insatser har gjorts både inom primärvård och med länets kommuner för att ytterligare stärka arbetet.

Verksamhetsperspektiv

Arbetet har löpt plan enligt inom de olika delar som ingår i det regionala utvecklingsuppdraget. Inom infrastrukturområdet har under tertialet en regional transportinfrastrukturplan samt gång- och cykelstrategi arbetats fram, vilka ska remissas under hösten. Inom kollektivtrafiken syns en fortsatt positiv resandeutveckling.

I vården fortgår arbetet med att förbättra arbetssätt och flöden för att korta väntetider och förbättra tillgängligheten. I primärvården kan tillgänglighets-

läget beskrivas som stabilt, inom specialistvården har det försämrats jämfört med motsvarande period förra året, framförallt vad gäller nybesök. Inom BUP har tillgängligheten fortsatt att försämrats, och väntetiderna är längre än vid motsvarande tid förra året.

När det gäller förflyttning av vård till rätt vårdnivå har viss utveckling skett i rätt riktning.

Kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet fortgår enligt plan, och ett glädjande resultat är att receptförskrivningen av antibiotika har minskat och nu ligger under riksnittet.

Medarbetar-/uppdragstagarperspektiv

Arbetet för oberoende av inhyrd personal har under perioden slagit igenom inom psykiatri där antalet hyrläkare är på väg att halveras. De ekonomiska effekterna av detta kan ännu inte avläsas. Fortfarande har regionens verksamheter stora kostnader för inhyrd personal.

Efter en period av ökad sjukfrånvaro, redovisas nu positiva värden. Sjukfrånvaron har inte bara avstannat utan även minskat. Ett regionövergripande arbetsmiljöprogram har beslutats och börjat gälla.

Ekonomiperspektiv

Med ett prognostiserat resultat på 130 miljoner kronor och en förbättrad soliditet förväntas regionen uppfylla de finansiella målen. Prognostiserat resultat uppgår till 1,6 % av skatter och statsbidrag vilket innebär att regionen inte riktigt når upp till det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 %.

Fortsatta obalanser finns på verksamhetsnivå, och dessa måste hanteras. Höga finansiella intäkter ger regionen möjlighet att under ordnade former arbeta för balans på verksamhetsnivå. Kostnadsöknings-takten måste dämpas.

Nöjda invånare i en attraktiv region

Resultatmål	Indikator	Önskat läge	Prognos helår
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster	-	-	-
Tillväxten ska vara hållbar i hela regionen	Regional utveckling enligt RUP ¹	↑	Gul
Program			
<ul style="list-style-type: none"> Tillgänglighetsstrategi med handlingsplan Regionalt utvecklingsprogram (RUP) 			

Nöjda invånare

Dagens invånare förväntar sig att regionens tjänster ska fungera väl och kännetecknas av hög tillgänglighet. Till stor del förhåller det sig så, men här finns också utmaningar inom samtliga kärnverksamheter och framförallt inom delar av vården.

Ett sätt att förbättra tillgängligheten är att driva på utvecklingen och nyttjandet av digitala tjänster. Här sker en positiv utveckling och allt fler invånare ansluter sig till 1177 Vårdguiden e-tjänster.

Regionen fortsätter att utveckla sin närvaro i sociala medier. Ett konto är öppnat på Instagram där medarbetare får berätta om sin vardag. Utvecklingen av regionens externwebb fortsätter också med fokus på service och där analys av sökmönster är en utgångspunkt för utvecklingen. Ytterligare ett utvecklingsområde är att förbättra upplevelsen i vårdens väntrum, både utseende och väntrumskommunikation.

Under perioden har ett försök med "Konceptbuss" testats. Syftet är öppna upp bussen som plattform och låta företag, föreningar och organisationer medskapa reseupplevelsen – allt med fokus på resenären. Genom att erbjuda resenären en resa/upplevelse som är annorlunda, kan restiden upplevas som kortare. Försöket ligger väl i linje med VL:s affärskoncept "Bussigare". Alla har varit nöjda: resenärerna, förarna, samarbetspartners och försöket har fått stort genomslag i media/sociala medier.

Det uppdrag som regionstyrelsen beslutade om i början på året, att ta fram en strategi för verksamhetsutveckling med digitalisering som verktyg och metod har inletts. Ett målbildsarbete har genomförts med bl a workshop med förtroendevalda och tjänstemän. En arbetsgrupp med representanter från regionens verksamheter har tillsatts för att omsätta målbilden i strategi och handlingsplan.

Attraktiv region

I juni genomfördes för första gången i regionens regi en uppföljningskonferens kring resultatet i det regionala utvecklingsprogrammet. Konferensen är årligen återkommande och alla samverkansparter deltar. De delar som ingår i programmet är: God livsmiljö, Rätt kompetens, Dynamiskt näringsliv, Effektiva kommunikationer, Hållbar energianvändning och klimatanpassning samt Stark regional attraktivitet.

Resultatet 2016 jämfört med 2015 är så gott som oförändrat för programmet i sin helhet och sammantaget bedöms måluppfyllelsen bli gul.

Förutom resultat och utfall tog konferensen upp utvecklingen inom automationsbranschen, jämställdhet som faktor för tillväxt och den potential som finns i en förbättrad integration.

Uppföljningskonferensen var också startskottet för processen kring att ta fram den nya regionala utvecklingsstrategi som ska ta vid när nuvarande program upphör 2020.

¹ Indikatorn avser utfall föregående år, d v s här 2016.

En god och jämlik hälsa

Resultatmål	Indikator	Önskat läge	Prognos helår
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	-	-	-
Program			
<ul style="list-style-type: none"> • Program och handlingsplan för hälsoinriktat arbete • Handlingsplan för jämlik vård 			

Samlad bedömning

En fortsatt utveckling av samarbetet med länets vårdcentraler är en förutsättning för att möta behovet i länets befolkning ur ett folkhälsoperspektiv. Det ger också en möjlighet till ett kollegialt utbyte mellan medarbetare på hälsocenter och i hälso- och sjukvården. Likväl är fortsatt samverkan med kommunerna viktig inte minst för att nå unga vuxna och deras föräldrar.

En dialog är inledd i såväl primärvården som i forum för samverkan med länets kommuner och det finns goda förutsättningar för att vidareutveckla ett gott samarbete.

Folkhälsa och hälsoinriktat arbete

Regionens arbete för en god och jämlik hälsa innebär att vara en resurs för både hälso- och sjukvården samt länets befolkning. För vårdgivare har kontaktvägen till hälsocenterverksamheterna underlättats genom att remittering i Cosmic har möjliggjorts efter halvårsskiftet. Detta ska också leda till att bättre kunna följa upp hälsocenters hälsofrämjande insatser samt samarbetet med hälso- och sjukvården.

Deltagarantalet på länets hälsocenter ökar. Allt fler kommer på eget initiativ. En aktiv marknadsföring kan vara anledningen till detta. Hänvisning från hälso- och sjukvården minskar totalt sett. Möjligheten att kunna remittera och följa upp via Cosmic antas öka hänvisningarna från hälso- och sjukvården igen.

Folkhälsorapportering erbjuds fortlöpande och under hösten är det fokus på resultat av befolkningsundersökningen Liv och hälsa ung som genomfördes under våren. Resultaten har skickats till kommuner och skolor i länet och ett särskilt presentationsmaterial arbetas fram med elever och föräldrar som målgrupp.

Befolkningsundersökningen Liv och hälsa vuxen har genomförts i samarbete med regioner och landsting i CDUST-länen (Uppsala, Sörmlands, Västmanlands, Värmlands och Örebro län) och resultaten rapporteras i början av 2018. Prioriterat fokusområde för analys är jämlikhet i hälsa.

Jämlik vård

Analys och etablerande av standardiserade vårdförlopp enligt nationell plan och regional handlingsplan pågår. Implementering av vårdförloppen samt uppföljning sker under året. Sammanlagt är 28 stycken standardiserade vårdförlopp införda och ytterligare tre planeras införas under årets sista kvartal. Utvärdering av patientupplevelse sker via enkät. Patientföreningarna deltar i arbetet.

Självordsprevention

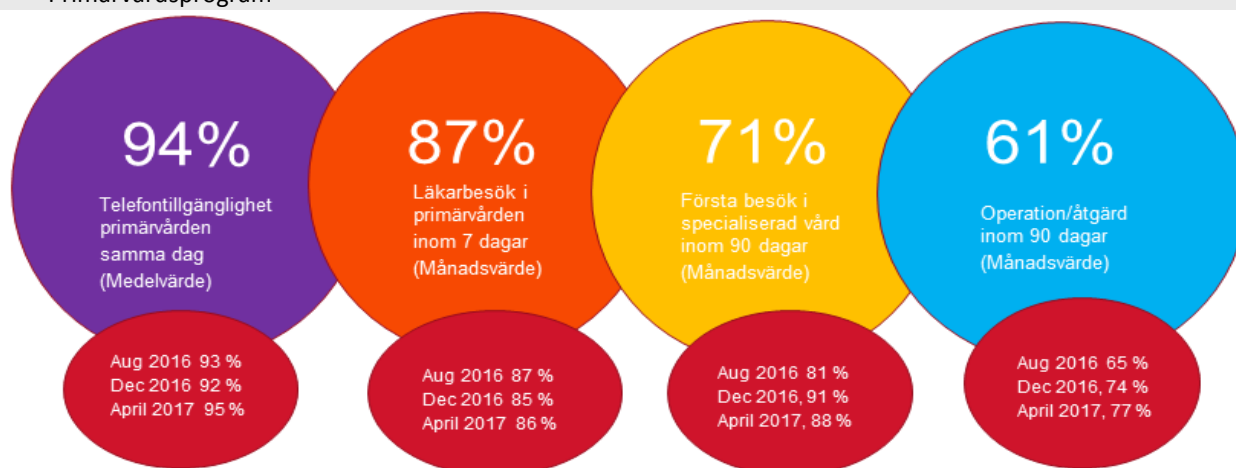
Suicidprevention uppmärksammas på alla nivåer och tillsättning av samordnare för arbetet pågår. En arbetsplatsförlagd breddutbildning för all personal har startat och kommer att ges inom samtliga vårdverksamheter under hösten. Den internationella Suicidpreventionsdagen i september kommer att uppmärksammas med föreläsningar och dialog.

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Resultatmål	Indikator	Önskat läge	Prognos helår
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Andel patienter som får sin vård minst enligt vårdgarantin	↑	Gul
	Nyttjande av e-tjänster, andel till 1177s e-tjänster anslutna invånare	↑	Grön
Verksamheten ska bedrivas på rätt nivå	Täckningsgrad	↑	Röd
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Patientsäkerhet	↑	Gul
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Nettokostnadsökningstakt ²	↓	Gul

Program

- Tillgänglighetsstrategi med handlingsplan
- Region Västmanlands e-hälsoplan
- Program och handlingsplan för processutveckling
- Program för patientsäkerhet och övrig säkerhet
- Miljöprogram
- Primärvårdsprogram

Tillgänglighet

Nationell vårdgaranti 0-7-90-90

0 - Telefonkontakt med primärvården samma dag ligger tämligen stabilt med en måluppfyllelse på 94 % (medelvärde jan-aug).

7 - Läkarbesök i primärvården inom sju dagar ligger på samma nivå 87 % under delår 2 jämfört med augusti 2016.

90 - Andel väntande till första läkarbesök i specialistvård inklusive psykiatri inom 90 dagar uppfylls

till 71 % vilken är en försämring sedan delår 1 då andelen var 88 %. Jämfört med augusti 2016 har andelen minskat med 10 procentenheter.

90 - Andel väntande till operation/åtgärd i specialistvård exklusive psykiatri inom 90 dagar är 61 %. Det är en minskning sedan delår 1 då andelen var 77 %. Jämfört med augusti 2016 har andelen minskat med 4 procentenheter.

² Se under avsnitt "En stark och uthållig ekonomi".

Väntetiderna har under sommaren precis som tidigare år blivit längre. Förutom den semesterrelaterade bemanningen tillkommer nu systemuppgradering som en förklaring till de försämrade värdena sedan delår 1. Värdena kan förväntas bli bättre när kapaciteten ökar under hösten, men bedömningen är att regionen inte kommer att nå upp till kraven i den nationella vårdgarantin under 2017. Regionens tillgänglighetsvärden har inte förbättrats sedan årsskiftet eller i jämförelse med motsvarande period 2016, utan ligger kvar på ungefär samma nivå som tidigare inom primärvården och har försämrats inom den specialiserade vården. Sammantaget bedöms målpuffyllelsen bli gul.

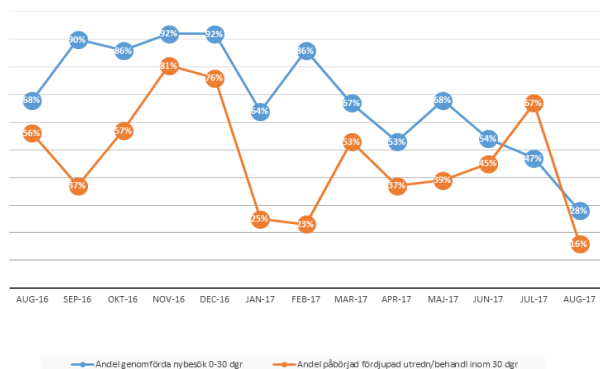
Övriga väntetider

Barn- och ungdomspsykiatri

Väntetiderna har försämrats radikalt under året. Tillgänglighetsvärdena inom BUP ligger långt under det nationella målvärdet som är 90 % för ett första besök och 80 % för fördjupad utredning/åtgärd.

Orsaken till det svåra läget är en kombination av ökad ohälsa bland unga – och därmed ökat behov av hjälp – och bemanningsläget. Därtill kan det finnas brister i registreringen som delvis påverkar resultatet.

Tillgänglighet BUP

Vuxenpsykiatri

Tillgängligheten för besök inom vuxenpsykiatri är jämförelsevis god. Västmanland ligger väl till i ett nationellt perspektiv.

Akutmottagningen

En positiv utveckling är andel patienter som fått vård inom 4 timmar. Andelen har ökat från 68 % delår 1 till 72 % delår 2.

Telefontillgänglighet hos 1177

Medelväntetiden för besvarade samtal hos 1177 Vårdguiden är 9,55 minuter vilket är bättre än 2016 (då genomsnittlig väntetid låg på 10,22 minuter) men något sämre än vid delår 1. Den nationella medelväntetiden är 12,44 min.

Målvärdet 8 minuter sattes med utgångspunkt att 13 landsting/regioner samverkade. Idag deltar nio. Under sommarmånaderna rådde underbemanning i de flesta landsting/regioner vilket påverkade väntetiden negativt. Under augusti skedde dock en förbättring av medelväntetiden.

Bedömningen är att medelväntetiden inte kommer att understiga 8 minuter vid årets slut. För att ändå försöka nå målet, kommer den intäkt verksamheten får från samverkan användas till att förstärka med en sjuksköterska under helger då det ringer som mest.

Digital tillgänglighet (e-hälsoplanen)

Allt fler verksamheter inför webbtidbok. Pilotprojekt pågår för att kunna erbjuda kognitiv beteendeterapi via en digital tjänst på 1177 Vårdguiden. Förberedelser för att föra in fler tjänster inom Journalen pågår.

Andelen invånare som har ett registrerat konto hos 1177 Vårdguidens e-tjänster ökar och är vid utgången av augusti 45 %. Målet är uppfyllt och redovisas med grön markering.

Vård på rätt vårdnivå

Olika insatser för överflyttning av vård från sjukhus till primärvård pågår och sjukhuset rapporterar en viss besöksminskning under året som kan kopplas till överflyttning mot primärvården. Regionens övergripande målsättning mäts med indikatorn Täckningsgrad, (andel kontakter i primärvården av totala antalet kontakter i regionen), som dock visar en utveckling i motsatt riktning. Orsaken till detta kommer att utredas. I nuläget bedöms målpuffyllelsen bli röd.

Kvalitet inom hälso- och sjukvården

Kunskapsstyrning

Implementeringen av den nationella modellen för samordnad kunskapsstyrning pågår. Avsikten är att förbättra kvaliteten i vårdprocesserna med hjälp av gemensamt utformade styr- och stödsystem för nationell, sjukvårdsregional och lokal (Västmanland) nivå. Beslut om den sjukvårdsregionala nivån

tas i samverkansnämnden under hösten. Därefter utformas den lokala styrningen och de lokala stöd-systemen.

Patientsäkerhet

Region Västmanland arbetar för en hög patient-säkerhet och håller fast vid noll-visionen avseende undvikbara skador. Det systematiska patientsäkerhetsarbetet bedrivs enligt Program Patientsäkerhet 2017-2020 med sex fastställda målområden:

- Antalet allvarliga vårdskador ska minska
- Vårdrelaterade infektioner ska minska
- Trycksår ska minska
- Läkemedelsanvändningen ska vara säker
- Suicidprevention ska förbättras
- Förbättrad patientsäkerhetskultur

Patientsäkerhetsarbetet pågår inom hela regionen för att nå uppsatta mål. Avvikelser tas om hand och klassificeras och bedöms. Hygienåret innebär ett fokus på vårdrelaterade infektioner, vilka vid mätningen under våren uppvisade förbättrade resultat. Trycksårspreventionen som börjat visa resultat redan 2016 har ytterligare förstärkts.

För att förhindra av vården förorsakat läkemedelsberoende pågår ett regionövergripande arbete som stöds av regionens utvecklingsenhet. Arbetet tar även sikte på att förbättra omhändertagandet vid utvecklat beroende.

Patientsäkerhetskulturenkäten som genomförts 2011 och 2014 upprepas i år 2017.

Patientsäkerhetsdagen genomfördes för femte året i rad den 11:e maj där verksamheterna visade upp sitt patientsäkerhetsarbete.

Målområdena i patientsäkerhetsprogrammet följs upp via sexton indikatorer. Utifrån tendens per augusti bedöms målluppfyllelsen för programmet i sin helhet bli gul.

Framtidens hälso- och sjukvård

Målbilden för regionens framtida hälso- och sjukvård börjar nu ta form. Seminarier och workshops med bred representation från vårdens olika delar har genomförts. Under hösten kommer innehållet att finslipas och sammanställas så att det kan fungera som ett tydligt och riktgivande planeringsunderlag för alla, internt och externt, som arbetar med vårdrelaterade frågor.

Kostverksamheten

Kost arbetar intensivt med marknadsföring av sin verksamhet, bland annat genom mässor och studiebesök, och har en kontinuerlig kontakt med närliggande landsting och regioner.

Kostnämnden har ombildats och sedan september 2017 ingår även Södermanland, då Kost från och med 2018 ska leverera patient- och restaurangmat till Nyköpings lasarett.

Hållbar utveckling

Miljö

Arbetet med Miljöpolitiskt program löper enligt plan. Miljöprogram 2018-2022 fastställdes av regionfullmäktige i juni. Regionfullmäktige avsatte även extra medel i budget för miljöprogrammets genomförande kommande år. Till miljöprogrammet har en handlingsplan beretts för beslut i regionstyrelsen. Då regionen är miljöcertifierad pågår implementering av en reviderad miljöledningsstandard inför omcertifiering 2018. Vid regionens deltagande i Almedalsveckan uppmärksammades arbetet med hållbara finanser.

Läkemedel

Följsamheten till Läkemedelskommitténs rekommendationer är mycket god. Även kvalitetsmått på läkemedelsanvändningen är övervägande goda.

Receptförskrivningen av antibiotika har successivt minskat och den senaste tolv månadersperioden september 2016-augusti 2017 var utfallet 308 recept per 1000 invånare och år vilket är det lägsta tolv månadersresultatet någonsin. Utfallet innebär att regionen ligger under rikssnittet.

Enhetliga patientavgifter

Regionens patientavgifter har setts över för att skapa ett säkert, rättvist och enkelt avgiftssystem. De nya avgifterna gäller från den 1 januari 2018.

Säkerhetsfrågor

Utifrån säkerhetsrelaterade händelser i närområdet som påverkat sjukvårdsorganisationen arbetar regionens säkerhetsorganisation tillsammans med verksamheterna med att ta fram åtgärder på kort och lång sikt för att trygga säkerheten för medarbetare, patienter och besökare.

Under hösten genomförs en säkerhetsskyddsanalys, som är en inventering av skyddsvärda resurser kopplat till hot, risker och sårbarheter.

En drivande och samverkande utvecklingsaktör

Resultatmål	Indikator	Önskat läge	Prognos helår
Regionens aktörer ska verka i linje med programmål	Andel EU-medel som delfinansierar regionala utvecklingsprojekt	↑	Gul
Program			
<ul style="list-style-type: none"> Regionalt utvecklingsprogram med tillhörande strategier och handlingsplaner Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik Regional kulturplan 			

Samverkan och utveckling

Under våren har regionens interna organisation förändrats i syfte att använda de samlade resurser som nu finns på bästa sätt. Förändringen ska skapa möjlighet att fungera som en drivande och samverkande utvecklingsaktör.

Formerna för samverkan med regionens kommuner, länsstyrelsen och övriga externa samarbetspartners utvecklas kontinuerligt och i dialog.

Huruvida de gemensamma ansträngningarna att öka andelen EU-medel som delfinansiering av regionala utvecklingsprojekt har slagit väl ut går ännu inte att bedöma i sin helhet. I nuläget har de ökat något och därför bedöms måluppfyllelsen bli gul. Beslut om de stora EU-medel-projekten kommer att tas under oktober-december 2017.

Regionalt utvecklingsprogram (RUP)

Det regionala utvecklingsprogrammet förverkligas till stor del genom arbetet i vidhängande strategier, planer och handlingsprogram. RUP:ens måluppfyllelse i sig beskrivs under målområde "Nöjda invånare i en attraktiv region".

Innovationsarbete

Region Västmanland deltar i ett regionalfondsprojekt, Innovationsluss 2.0, tillsammans med ALMI Mälardalen, Region Örebro län och Örebro universitet. Inriktningen under projektiden är verksamhetsutveckling inom hälso- och sjukvård samt tandvård.

Arbetet med Testmiljö fortsätter med efterfrågan främst från företag men även Region Västmanlands interna idébärare. Regionens verksamheter och experter bidrar med aktuella kompetenser. Innovationsslussens arbete med att stötta idéutveckling samordnas och utvecklas tillsammans med aktörer i Västmanland i nätverket Välfärd och Hälsa.

Regional digital agenda

Sedan förra delårsrapporten har arbetet med den regionala digitala agendan fortsatt. Under hösten kommer ett antal workshops att genomföras för att ta fram målområden och aktiviteter.

Regional kulturplan

Arbetet fortsätter med de prioriterade områdena samt utvecklingsområdena i den regionala kulturplanen.

Det prioriterade utvecklingsområdet "Ett Kulturliv för alla Konst" har fått medel från Statens kulturråd och samtliga tio kommuner är delaktiga i projektet. Den politiska samverkansgruppen Kultur och idrott har träffats tillsammans med förtroendevalda från regionen och länets kommuner samt olika tjänstemän från kommunerna och kulturinstitutioner för att starta arbetet med nästa periods kulturplan. Det fortsatta arbetet kommer att genomföras genom samråd ute i kommunerna. Där kommer förtroendevalda och tjänstemän att träffa civilsamhälle, kulturskapare och andra kulturintresserade.

Infrastruktur

Arbetet med regional- och nationell transportinfrastrukturplan samt regional gång- och cykelstrategi

har pågått under våren och sommaren i nära samverkan med främst länets kommuner, kollektivtrafikförvaltningen och Trafikverket. Näringslivets synpunkter har inhämtats genom samarbete med Handelskammaren Mälardalen. För den regionala transportinfrastrukturplanen innebär förslaget en inriktning på hållbara gods- och persontransporter. Satsningarna sker inom gång, cykel och kollektivtrafik samt förutsättningsskapande åtgärder för transportsöverslagande godstransporter. Remiss sker under hösten 2017.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikförvaltningens nya analysystem IWA (Interaktivt webbaserat analysverktyg) är nu i drift. Med IWA blir det möjligt att analysera trafiksystem, regionala arbetsmarknadsregioners utbredning genom pendling, bosättningsmönster, behov av ny- eller ombyggnad av infrastruktur för kollektivtrafiken utifrån resandet och olika trafikslag.

Andra tertialet visar en fortsatt positiv resandeutveckling och flera regionala linjer har förstärkts under högtrafik på grund av ökat resande i den ordinarie trafiken (fastlagda tidtabellen).

Svensk kollektivtrafik bytte vid årsskiftet leverantör av Kollektivtrafikbarometern. Detta medförde stora förändringar och visade inledningsvis på ett försämrat resultat. Efter årets första åtta månader syns nu en förbättring och länet placerar sig i toppskiktet på flera områden.

Beställningscentralen som hanterar sjuktransporter och skolskjutsar har brottats med långa väntetider och dålig tillgänglighet, framförallt beroende på personalomsättning och förändringar i regelverk. Fokus ligger nu på att säkra bemanning och rekrytering för den särskilda kollektivtrafiken.

Ny förvaltningsdirektör och verksamhetschef har rekryterats och är på plats.

Under perioden fortsatte arbetet med att skapa ett gemensamt trafikbolag mellan Region Västmanland och Region Örebro Län. Den 7 september signerades avtalet som innebär att Region Örebro Län köper 50 % av aktierna i AB Västerås Lokaltrafik. Några omedelbara förändringar kommer avtalet inte att innebära, men på sikt är målet att både utbudet av, och formerna för, kollektivtrafiken ska utvecklas och förbättras.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Resultatmål	Indikator	Önskat läge	Prognos helår
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Sjukfrånvaro	↓	Grön
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	-	-	-
Program			
<ul style="list-style-type: none"> Medarbetarpolicy Arbetsmiljöprogram Strategi för löner och förmåner 			

Samlad bedömning

Arbetet inom målområdet fortskrider i stort sett enligt plan. Implementeringen av regionens medarbetarpolicy fortsätter i verksamheten och genomförs bland annat med stöd av filmer och interaktiv teater. Planering för fortsatta aktiviteter för vidareutveckling av organisationskulturen under 2018-2019, är under uppstart.

Arbetet för oberoende av inhyrd personal fortsätter och genom målmedvetet arbete är antalet hyrläkare i den psykiatriska verksamheten på väg att halveras.

Efter en period av ökad sjukfrånvaro i regionen ses nu ett trenderbrott där sjukfrånvaron inte enbart avstannat utan även minskar något.

Medarbetare

Organisationskultur

Införande av regionens medarbetarpolicy pågår i hela verksamheten i enlighet med framtagen handlingsplan. Införandet ska bidra till att regionen uppnår en organisationskultur som stödjer invånarfokus, effektiva flöden och det nya regionala uppdraget, i enlighet med av koncernledningen fastställda inriktningar.

Kompetensförsörjning

Insatserna fortsätter för att stärka och vidareutveckla formerna för regionens kompetensförsörjningsarbete. Syftet är att arbetet ska utgå från verksamheternas behov och mål och bedrivs långsiktigt och systematiskt på samtliga nivåer i organisationen. Syftet är dessutom att bidra till att regionen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Arbete pågår för att ta fram en övergripande kompetensförsörjningsstrategi för att säkerställa den strategiska inriktningen på fortsatt utvecklingsarbete.

Ett annat sätt att arbeta med regionens attraktivitet som arbetsgivare är marknadsföring i sociala medier och andra kanaler. Detta arbete fortsätter framgångsrikt och har på flera sätt uppmärksammats och gett resultat. Ansökningarna till regionens tjänster har ökat och kostnaderna för rekryteringsannonsering har minskat.

Arbetet för att uppnå en stabilare bemannings-situation och oberoende av inhyrd personal fortsätter enligt plan. Inom psykiatrin har arbetet varit framgångsrikt och antalet hyrläkare är på väg att halveras. Effekter på den totala volymen inhyrning och det ekonomiska resultatet förväntas dock tidigast under 2018.

Optimerad kompetensbemanning i regionens hälso- och sjukvårdsverksamhet fortsätter också enligt plan. Införandet av en ny gemensam arbetstidsmodell pågår i berörda verksamheter jämte implementering av nya regiongemensamma riktlinjer för schemaläggning. Syftet är att uppnå rätt bemanning och god arbetsmiljö utifrån uppdrag och ekonomiska ramar.

Chefsförsörjning

Utifrån det ramverk som tagits fram för att säkra regionens tillgång på chefer och göra rollen attraktiv, lanseras nu olika chefsprogram med betoning på att utveckla och behålla befintliga chefer.

Hälsofrämjande arbetsplats

Som en del i arbetet med att utveckla regionen som hälsofrämjande arbetsplats och bidra i regionens arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare har ett regionövergripande arbetsmiljöprogram med tillhörande handlingsplan beslutats. Den senare innehåller aktiviteter vilka i forskning har identifierats som viktiga för att skapa förutsättningar för att främja hälsa, förebygga ohälsa och stödja tidig återgång i arbete efter sjukdom. Arbetet med ett flertal aktiviteter i handlingsplanen har påbörjats och ska bidra till att regionen når sitt mål om minskad sjukfrånvaro. Programmet är det första programmet för arbetsmiljö inom Region Västmanland och gäller för perioden 2017-2021.

Sjukfrånvaro

Efter en period av ökad sjukfrånvaro i regionen syns nu ett trendbrott där sjukfrånvaron inte enbart avstannat utan även minskar något. Den minskning

som kunde skönjas vid uppföljningen under delår 1 kvarstår.

Prognosen utifrån det övergripande målet om minskad sjukfrånvaron vid helåret bedöms som möjligt att uppnå och måluppfyllelsen blir därmed grön.

I tabellen visas ackumulerad sjukfrånvaro (%). Avser perioden 2016-01-01 – 2016-07-31 respektive 2017-01-01 – 2017-07-31³.

Sjukfrånvaro mätt i procent	Juli 2016	Juli 2017
Total sjukfrånvaro	7,1	7,0
Långtidssjukfrånvaro*	47,3	46,8
Kvinnor	7,7	7,6
Män	4,4	4,3
0-29 år	6,5	5,6
30-49 år	7	6,6
50-	7,3	7,8

*Andel av den totala sjukfrånvaron som är 60 dagar eller längre.

³ Pga tekniska orsaker släpar sjukfrånvarostatistiken en månad i denna redovisning. Problemet kommer inte kvarstå vid årsbokslutet.

En stark och uthållig ekonomi

Resultatmål	Indikator	Önskat läge	Prognos helår
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat	Prognos/utfall ekonomiskt resultat	110 mkr	Grön
Regionens finansiella ställning ska vara god	Soliditet	↑	Grön

Program

- Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget och med vägledning av regionens riktlinje för god ekonomisk hushållning

Samlad bedömning

Med prognostiserat resultat på 130 miljoner kronor och en förbättrad soliditet (inklusive ansvarsförbindelsen) förväntas regionen uppfylla de finansiella målen i regionplanen. Prognostiserat resultat uppgår till 1,6 % av skatter och statsbidrag vilket innebär att regionen inte riktigt når upp till det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 %. Fortsatta obalanser finns på verksamhetsnivå. Höga finansiella intäkter i nuläget ger regionen möjlighet att under ordnade former arbeta för balans på verksamhetsnivå.

Resultatanalys

Det ekonomiska resultatet i bokslutet för januari – augusti uppgår till 252 miljoner kronor. Resultatet motsvarande period föregående år var 207 miljoner kronor. I resultatkurvan nedan framgår att augustiresultatet är högre jämfört med tidigare år, vilket bland annat kan förklaras av förbättrat finansnetto genom realisationsvinster inom pensionsmedelsförvaltningen. Se även resultaträkningen på sidan 21.

Verksamhetens intäkter har ökat marginellt (2 miljoner kronor) medan verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar har ökat med 249 miljoner kronor. På intäktssidan är det patientavgifter och bidragen som minskar, bland annat har antalet asylsökande blivit färre vilket minskat ersättningar från Migrationsverket.

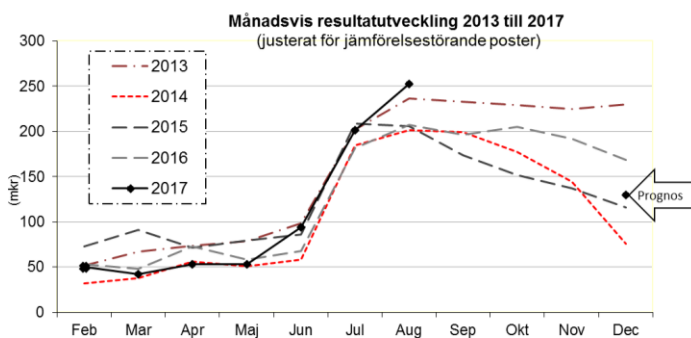
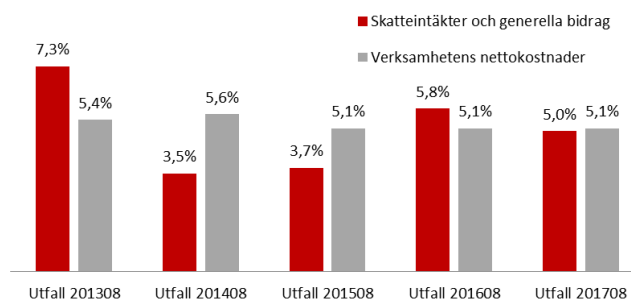
På kostnadssidan har följande ökning noterats:

- Personalkostnader 105 mkr (4,6 %)
- Pensionskostnader 28 mkr (7,0 %)
- Köpt vård 20 mkr (3,6 %)
- Sjukvårdstjänster (vårdval och tandvård) 27 mkr (7,0 %)
- Köp från bemanningsföretag 7 mkr (6,1 %)

Verksamhetens nettokostnader har i löpande priser ökat med 5,1 % (247 miljoner kronor) vilket är i nivå med de senaste tre åren. Budgeterad ökning uppgår till 5,3 % (budget 2017 i förhållande till budget 2016).

Utveckling av nettokostnader resp. skatteintäkter och generella statsbidrag

(jämfört med samman period föregående år justerat för jämförelsestörande poster)

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 254 miljoner kronor (5,0 %) vilket är lägre än föregående år då ökningen var 5,8 %.

Finansnettot uppgår till 64 miljoner kronor vilket är 38 miljoner bättre jämfört med motsvarande period föregående år. Förbättringen beror på realisationsvinster inom pensionsmedelsportföljen.

Arbetad tid

Den totala arbetade tiden har ökat med 2,1 % för perioden januari – augusti 2017 jämfört med motsvarande period föregående år. Ökningstakten är lägre än i delår 1, då den var 2,4 %. Ökningen har skett både för arbetad tid utförd av inhyrd personal och anställda. Beräknad kostnad för ökningen av den arbetade tiden uppgår till cirka 45 miljoner kronor.

Verksamheternas ekonomiska resultat

Västmanlands sjukhus resultat till och med augusti uppgår till -61 miljoner kronor, att jämföra med -44 miljoner kronor vid motsvarande period föregående år. Totalt har bruttokostnaderna för perioden ökat med 120 miljoner kronor och 4,1 %. Detta kan jämföras med en ökning på 5,2 % mellan samma perioder 2015-2016 och 4,4 % per april 2017. Personalkostnaderna har ökat med 59 miljoner kronor (3,7 %). Ökningen avser kostnader för egen personal medan inhyrd personal trots planerad minskning ligger kvar på samma kostnadsnivå som förra året. Arbetad tid för egen och inhyrd personal har totalt ökat med 0,8 %, en dämpad ökning jämfört med förra året på 1,6 %.

Periodens underskott hänförs framförallt till kvarstående behov av inhyrd personal vid några kliniker, högre övertidskostnader än planerat och höga kostnader för material och tjänster bland annat med anledning av nya metoder och större volymer. Kostnaden för högspecialiserad vård och akutvård är fortsatt hög och valfrihetsvården har fortsatt att öka.

Produktionen inom slutenvården är i stort oförändrad. Antalet operationer, främst dagkirurgi, har ökat medan läkarbesöken i öppenvården, framförallt de akuta, har minskat. Även sjukvårdande behandlingar har minskat. Minskningen inom öppenvården kan kopplas till eftersträvd effekt av arbetet med vård på rätt vårdnivå. Det gäller förflyttning av

akuta läkarbesök från sjukhuset till nya Jourmottagningen, och förflyttning av vissa fysioterapibesök från sjukhuset till primärvården.

Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhets resultat till och med augusti uppgår totalt för förvaltningen till 7,7 miljoner kronor, att jämföra med -12,9 miljoner kronor motsvarande period föregående år. Resultatförbättringen förklaras i första hand av förstärkning på intäktssidan, samtidigt som det finns underskott på kostnadssidan kopplade till bland annat dyra bemanningslösningar inom Jourmottagning och Mobil familjeläkare. Vid vårdcentraler och inom psykiatrin har kostnaden för inhyrd personal blivit högre än planerat, och därmed legat kvar på ungefär samma nivå som förra året. Arbetet med att på sikt uppnå en stabilare bemanningssituation pågår med framgång, men positiva effekter på resultatet förväntas tidigast under 2018.

Förvaltningens bruttokostnad har totalt ökat med 4,9 % (justerat för förändrad redovisning av Asyl och integrationshälsan). Kostnadsökningen jämfört med föregående år beror huvudsakligen på inhyrd personal inom psykiatrin, köpt rättspsykiatrisk vård, ökade driftkostnader för nya Jourmottagningen och nyrekryteringar inom primärvården med anledning av utökad uppdrag och verksamhet.

Finansiell ställning

Följande väsentliga händelser har påverkat balansräkningen under årets första åtta månader.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat med 40 miljoner kronor, vilket är kopplat till investeringar som gjorts sedan årsskiftet.

Investeringar

Investeringarna till och med augusti uppgår till 228 miljoner kronor. Regionens investeringsram för helåret uppgår till 480 miljoner kronor.

Investeringar har främst gjorts inom följande områden:

- medicinskteknisk utrustning 42 mkr
- tekniska hjälpmedel 22 mkr
- datorutrustning 31 mkr
- fastigheter 119 mkr

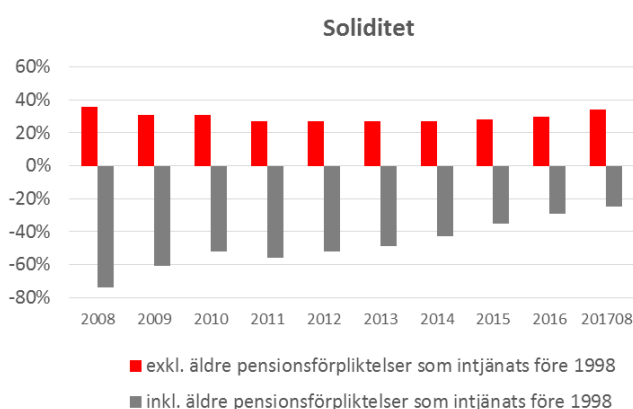
På sid 20 finns investeringsredovisningen uppdelad per förvaltning.

Eget kapital

Det egna kapitalet har ökat med periodens resultat och uppgår till 2 275 miljoner kronor, varav forskningsfonden uppgår till 53 miljoner kronor.

Soliditeten

Soliditeten uppgår till 34 % vilket är en förbättring med fyra procentenheter sedan årsskiftet. Inklusive de äldre pensionsförpliktelseerna, som redovisas i ansvarsförbindelsen, uppgår soliditeten till -25 % vilket även det är en förbättring med fyra procentenheter sedan årsskiftet.

Avsättningar

Avsättningarna har ökat med 97 miljoner kronor. Avsättningen för pensionsskulden har ökat med 187 miljoner kronor, medan avsättningen för Citybanan nu är slutbetald genom den femte utbetalningen på 90 miljoner kronor som gjordes i januari.

Skulder

De långfristiga skulderna har minskat med 100 miljoner kronor och uppgår till 319 miljoner kronor. Under sommaren har amortering av två lån på vardera 50 miljoner kronor gjorts. Återstående låneskuld uppgår till 300 miljoner kronor. Övriga delar avser leasingkulder för fordon och investeringsbidrag.

Likviditet

Regionens likviditet är fortsatt ansträngd. Låneskulden är för närvarande 300 miljoner kronor. Under sommaren var likviditeten tillfälligt bättre och lån på totalt 100 miljoner kronor löstes. Bedömningen är att dessa lån behöver ersättas med nya under slutet av året till följd av svagare likviditet

och att låneskulden vid årets utgång därmed är 400 miljoner kronor. Genomsnittsräntan på lånen var 1,1 % den sista augusti. Räntenivån förväntas vara relativt oförändrad under resten av 2017.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionsskuld

Pensionsmedelsportföljen steg med 4,1 % i värde under årets första åtta månader. Marknadsvärdet var den sista augusti 3 852 miljoner kronor. Hela ökningen från årsskiftet, 151 miljoner kronor, är avkastning. Årets avsättning till portföljen (180 miljoner kronor) genomförs i slutet av året.

Värdeutvecklingen hittills i år är väsentligt bättre än jämförelseindex och även bättre än målsättningen. Portföljens anskaffningsvärde uppgår till 3 254 miljoner kronor och bedömningen (15 september) är att portföljen tål en börsnedgång på drygt 35 % innan eventuella nedskrivningar blir aktuella.

Stockholmsbörsen har backat som helhet under sommaren vilket har inneburit att även regionens portfölj har minskat något i marknadsvärde. Regionens portfölj är väldiversifierad och har klarat sig bra relativt jämförelseindex.

Relationen mellan tillgångarna och den totala pensionsskulden, skuldtäckningsgraden, förväntas förbättras även under 2017. Pensionsskulden förblir relativt stabil runt 6,5 miljarder kronor samtidigt som tillgångarna ökar.

Ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelsen för pensioner intjänade före 1998 inklusive särskild löneskatt har minskat med 37 miljoner kronor. På årsbasis beräknas den minska med 89 miljoner kronor. Övriga ansvarsförbindelser, som består av borgen till AB Transitio, AB Västerås lokaltrafik, Folkvandvården Västmanland AB och operationell leasing, har minskat med 34 miljoner kronor. De större förändringarna sedan årsskiftet är borgen till AB Transitio som minskat med 14 miljoner kronor till följd av bland annat lägre dollarkurs och att värdet på operationella leasingavtal avseende lokaler har minskat med 20 miljoner kronor.

Ekonomisk helårsprognos

Resultatanalys

Regionens helårsresultat beräknas bli 130 miljoner kronor inom intervallet minus 10 till plus 30 miljoner kronor. Prognosen är 20 miljoner kronor bättre än i delår 1, vilket främst beror på högre statsbidrag avseende läkemedel.

Möjligheter till förbättrat resultat finns genom ökade skatteintäkter samt möjlighet till högre realisationsvinster inom pensionsmedelsportföljen. Resultatet kan bli sämre än beräknat om effekter av insatta åtgärder i verksamheterna ytterligare fördröjs. En ytterligare risk är att pensionskostnaderna, som varierar relativt mycket, blir högre.

Nedan framgår förväntade budgetavvikelser.

Avvikelse från budget i 2017 års prognostiserade resultat Belopp i mkr

Årets budgeterade resultat	110,0	
Positiva avvikelser	90,2	
Negativa avvikelser	-70,2	
Prognostiserat resultat 2017	130,0	
	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Verksamheternas resultat		-70,2
Skatteintäkter	12,5	
Generella statsbidrag och utjämnning	23,2	
Finansnettoavvikelse centralt	0,0	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	54,5	
Totala avvikelser	90,2	-70,2

Verksamheternas prognostiserade resultat uppgår till - 70 miljoner kronor, vilket är ungefär som prognosen i delår 1. Läs mer under rubriken verksamheternas prognostiserade resultat. Resultatet per verksamhet framgår av driftredovisningen på sidan 20.

Skatteintäkterna beräknas bli 13 miljoner kronor högre än budgeterat. Den senaste skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting visade något sämre utfall än tidigare prognoser.

Generella statsbidrag och utjämnning beräknas bli 23 miljoner kronor högre än budgeterat. Efter delårsrapport 1 har avtal om statsbidrag för läkemedelsförmånen för 2017 blivit klart, vilket innebär ett högre statsbidrag än budgeterat och än vad som antogs i delårsrapport 1.

Finansnettot beräknas bli som budgeterat. Prognosen bygger på att inga nedskrivningar behövs i pensionsmedelsportföljen.

Avvikelsen för Övriga gemensamma kostnader och intäkter uppgår till 55 miljoner kronor. Den främsta förklaringen är överskott i styrelsens anslag samt överskott avseende riktade statsbidrag.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen förväntas bli 4,8 % för helåret.

God ekonomisk hushållning

God hushållning skapas genom att verksamheten drivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt med en stabil finansiering som grund. Den goda hushållningen är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge medborgarna i regionen en god hälso- och sjukvård. Ur ett finansiellt perspektiv innebär god hushållning att det ekonomiska resultatet måste vara större än vad som enbart krävs enligt lagen. Resultatet bör vara på en nivå som klarar kommande investeringar, återbetala lån och pensionsåtagande.

Med prognostiserat resultat på 130 miljoner kronor och en förbättrad soliditet (inklusive ansvarsförbindelsen) förväntas regionen uppfylla de finansiella målen för 2017. Det långsiktiga målet enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning är att resultatet över en konjunkturcykel ska motsvara två procent av skatter och statsbidrag, vilket inte nås med denna prognos.

Inom målområdena finns beskrivningar av hur arbetet med uppdrag genomförs samt kvalitén i verksamheterna. För det verksamhetsmål som följs upp i delårsrapporten finns prognos för måluppfyllelsen.

Resultat enligt balanskravet

Med den prognos som gjorts klarar regionen balanskravet.

Verksamheternas prognostiserade resultat 2017

Det samlade resultatet för verksamheterna prognostiseras till - 70 miljoner kronor. Nedan kommenteras respektive förvaltning/nämnd. Driftredovisningen finns på sidan 20.

Västmanlands sjukhus prognostiserar ett helårsresultat på -99 miljoner kronor. I prognosen inkluderas en övergångsersättning från regionstyrelsens anslag på 50 miljoner kronor. Årets prognos kan jämföras med helårsresultatet för 2016 på -113 miljoner kronor i vilket en övergångsersättning på 100 miljoner kronor inkluderades. Utifrån periodens resultat förutsätter prognosen ekonomiska effekter i storleksordningen 30 miljoner kronor av årets planerade åtgärder inom olika områden. Det prognostiserade underskottet hänförs framförallt till fördröjda effekter av bemanningsåtgärder vid några kliniker där kostnaderna för inhyrning inte minskats som planerat, samt fortsatt höga kostnader för köpt akutvård och högspecialiserad vård. Även inom området material och tjänster prognostiseras ett underskott.

Arbetet för en ekonomi i balans vid utgången av 2018 fortsätter utifrån den aktivitetsplan som arbetades fram 2015. Framförallt ligger fokus på genomförande av aktiviteter för optimerad kompetensbemannning, effektivt samspel mellan produktion/bemannning och vårdplatser samt konsultativt stöd för kapacitetsplanering inom de opererande klinikerna.

Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet prognostiserar totalt för förvaltningen ett underskott på -14 miljoner kronor, en förbättring jämfört med aprilprognosen som var -18 miljoner kronor. Av det prognostiserade underskottet avser 8,8 miljoner kronor primärvården, framförallt kopplat till fortsatt behov av inhyrd personal inom jourmottagning, mobil familjeläkarenhet och asyl-och integrationshälsan, samt kostnader för köpt vård i form av digitala vårdtjänster. För Psykiatri-, habilitering och ledning prognostiseras ett underskott på -5,2 miljoner kronor, även här hänfört till högre nyttjande av bemanningsföretag än planerat. Ökad kostnad för köpt rättspsykiatrisk vård och ökade läkemedelskostnader bidrar också till det prognostiserade

underskottet som samtidigt balanseras upp av ökade intäkter från försäljning av rättspsykiatrisk vård. I prognosen ingår en ramförstärkning på 25 miljoner kronor, kopplad till åtgärder inom psykiatrin som under året startats upp och pågår.

Förvaltningens arbete med åtgärder för en ekonomi i balans pågår, med huvudsakligt fokus på att uppnå en stabilare bemanning genom att bli oberoende av bemanningsföretag, bemanna med rätt kompetens och att sänka sjukfrånvaron. Arbetet har resulterat i att antalet hyrläkare inom psykiatrin efter lyckade rekryteringssatsningar beräknas bli halverat under 2018 och att flera vårdcentraler nu är hyrläkarfria. Sjukfrånvaron har minskat jämfört med samma period förra året, framförallt inom primärvården.

Regionkontoret prognostiserar ett överskott på 33,3 miljoner kronor för helåret (+2,2 miljoner kronor i delår 1). Det är en bättre prognos för vårdval och regionövergripande verksamheter och projekt som ligger bakom förbättringen).

Verksamhets- och ledningsstöd prognostiserar ett överskott på 9,0 miljoner kronor (+5,9 miljoner kronor i delår 1). Kost ingår från årsskiftet i förvaltningen.

Gemensam hjälpmedelsnämnd prognostiserar ett överskott på 0,5 miljoner kronor för helåret (0,0 miljoner kronor i delår 1).

Kollektivtrafiknämnden prognostiserar ett nollresultat för helåret (+1,2 miljoner kronor i delår 1).

Investeringar

Regionens investeringsram för helåret 2017 uppgår till totalt 480 miljoner kronor, varav fastighetsinvesteringar utgör 300 miljoner kronor. I nuläget beräknas investeringarna som planerats för 2017 uppgå till 363 miljoner. Av de beräknade investeringarna utgör fastighetsinvesteringar drygt 233 miljoner kronor och resterande del utgörs av inventarier och utrustning samt immateriella tillgångar. Vissa fördröjningar av investeringar från år 2016 kommer att falla ut under 2017 och prognosen visar på ett totalt investeringsutfall på 415 miljoner kronor 2017. Arbetet med att utveckla investeringsprocessen med stöd av de digitala investeringsverktyg som finns för både fastighetsinvesteringar och den medicintekniska utrustningen pågår. Nya arbetsätt och det digitala stödet förväntas öka följsamheten mot investeringsbudgeten.

Framtiden

Utmaningarna regionen står inför kommande år är stora.

Tillväxten av skatteunderlaget och statsbidragen kommer aldrig fullt ut täcka de nya möjligheter som ständigt kommer fram inom sjukvården eller de nya behov den demografiska utvecklingen innebär. Prioritering av behov och produktion inom ekonomisk ram innebär ett ständigt utvecklingsarbete inom verksamheterna. Det kommer att krävas ytterligare fokus på produktivitet och ytterst effektivitet för att klara behoven inom de medel som står till förfogande.

Arbetet med att få balans mellan ekonomi och verksamhet, framförallt inom sjukvården, måste fortsätta. Prognosen bygger på att effekter av detta arbete börjar uppnås under 2017.

Balans mellan ekonomi och verksamhet är i sin tur nödvändigt för att klara pensionerna och kommande stora investeringar. Den största

utmaningen här blir att klara av de investeringsbehov den uppdaterade lokalförsörjningsplanen för Västmanlands sjukhus, Västerås, indikerar. I samband med uppdateringen av lokalförsörjningsplanen görs parallellt en ekonomisk långtidsprognos för regionen. Beräkningarna visar att det kommer att behövas en sänkt kostnadsutvecklingstakt i hela regionen. Det är inte hållbart i längden med en kostnadsökningstakt som är högre än intäktsökningarna, vilket är fallet i nuläget. Kommande år förväntas lägre ökningstakt för skatteintäkterna vilket förstärker behovet av lägre nettokostnadsutveckling. En dämpad kostnadsutveckling är en förutsättning för fortsatt positiva resultat, vilket i sin tur är nödvändigt för att kunna egenfinansiera en så stor del som möjligt av kommande investeringar. Då investeringsbehovet är stort, framförallt i fastigheter, kommer det att krävas prioriteringar av vilka investeringar som ska genomföras.

Bolag och samverkansorgan

Folktandvården Västmanland AB (100 % ägande)

Folktandvårdens intäkter har minskat med 4,2 % jämfört med samma period föregående år. De lägre intäkterna förklaras av patientmixen. Totalt för perioden är det 413 färre patientbesök. Antalet besök bland barn och unga vuxna har ökat med 6,8 % medan antalet vuxna patienter minskat med 4,8 %. Barn och unga vuxna består av personer som har fri tandvård där de som är mellan 20-21 år har tillkommit i år.

Antalet frisktvårdsavtal uppgår till 3 457 avtal, vilket är en ökning med 101 avtal sedan årsskiftet.

Periodresultatet uppgår till 6,5 miljoner kronor. Resultat för helåret bedöms bli i nivå med periodens resultat.

AB Västerås Lokaltrafik (100 %)

Periodresultatet uppgår till 0,4 miljoner kronor vilket är 0,9 miljoner kronor bättre än budget. Budgetavvikelsen förklaras till stor del av något större trafik volym i perioden. För helåret planeras volymen hamna på budgeterad nivå då några uppdrag upphör. Bolaget prognostiserar ett resultat före skatt och bokslutsdispositioner enligt budget, vilken uppgår till 4 miljoner kronor.

Årets budgeterade investeringar uppgår till 87,6 miljoner kronor varav 70 miljoner kronor innefattar el bussar med ladd utrustning. De planerade investeringarna i el bussar med ladd utrustning har skjutit fram i tiden varmed delar av investeringsmedlen omprioriterats till inköp av biogasdrivna stadsledvagnar. Förseningar i upphandlingsprocessen kan innebära att investeringarna kan komma att skjutas över till 2018.

Västmanlands Lokaltrafik AB (100 %)

Bolaget förvaltar endast ingångna avtal. Bolaget har ett svagt negativt resultat för perioden, men prognostiserar ett noll resultat för helåret.

Tåg i Bergslagen AB (25 %)

Eftersläpande underhåll från 2016 och inställda tåg har påverkat resandet under det första halvåret

2017. Tåg i Bergslagen bedömer ändå att resandeutvecklingen i Västmanland har varit positiv och att den positiva utvecklingen kommer fortsätta under hösten 2017.

Periodens resultat uppgår till 12,8 miljoner kronor. Helårsprognosen är 0,2 miljoner kronor.

ALMI Företagspartner Mälardalen AB (24,5 %)

Bolaget har flera nya medarbetare och ett ökat tryck på rådgivning och kundaktiviteter. Inom tillväxtrådgivningen är intresset fortsatt stort för tillväxtprogram för etablerade bolag med individuell rådgivning med kombinerat strategimöten för företag i grupp. Hållbarhetsfrågan har varit i fokus kvartal 2 och ALMI kommer miljöcertifieras vid årsskiftet. Ekonomisk prognos på helåret är nollresultat.

Kommunalförbundet Västmanlands Teater (51 %)

Under perioden har teatern spelat 184 föreställningar varav 116 för barn och unga. 19 488 personer besökte en föreställning varav 10 756 var barn och unga. Årets andra tertiäl kännetecknas som vanligt av få vanliga föreställningar, men ändå mycket verksamhet. Under perioden har teatern stärkt sitt varumärke genom att bl. a. delta i Västerås barnfestival och cityfestivalen, arrangerat parkteater och nationella UKM-festivalen. Helårsprognos visar ett underskott på 121 tusen kronor.

Kommunalförbundet

Västmanlandsmusiken (10 %)

Under perioden har Västmanlandsmusiken haft 61 718 besökare. Tertiälresultatet uppgår till 3,6 miljoner kronor. Under våren genomfördes flera populära evenemang så som Västerås Sinfoniettas konserter med Weeping Willows och Jerry Williams med höga publiksiffror.

Västmanlandsmusikens helårsprognos är ett mindre överskott, 79 tkr, efter avsättning till resultatutjämningsfonden motsvarande föregående års förlust.

Driftredovisning och investeringar

Driftredovisning						
<i>Belopp i mkr</i>	Resultat jan-aug 2016	Resultat jan-aug 2017	Resultat bokslut 2016	Resultat- prognos utfall t o m aug 2017	Totala intäkter i prognos aug 2017	Prognos i % av totala intäkter aug 2017
Regionstyrelsen som driftnämnd						
Västmanlands sjukhus	-43,5	-61,4	-113,1	-99,0	5 347,2	-1,9
Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet	-12,9	7,7	-26,6	-14,0	1 447,2	-1,0
<i>Varav</i>						
Vårdcentraler (regiondrivna)	-4,0	2,7	-12,8	-6,3	453,3	-1,4
Verksamhets- och ledningsstöd	17,1	11,9	12,3	9,0	1 087,9	0,8
<i>varav</i>						
Regionfastigheter	10,3	6,5	8,8	4,9	473,6	1,0
Kost	-2,5	-3,7	-2,7	-3,1	218,1	-1,4
Regionstyrelsen som strategisk styrelse						
Regionkontoret	69,5	55,5	36,0	33,3	3 293,1	1,0
<i>varav</i>						
Vårdval	20,8	14,5	5,9	5,2	1 696,7	0,3
Kollektivtrafiknämnd	16,3	6,8	10,2	0,0	786,2	0,0
Gemensam hjälpmedelnämnd	3,0	3,1	1,3	0,5	116,2	0,4
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli						
Patientnämnden inkl kansli	0,1	0,1	0,1	0,0	4,9	0,0
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	1,4	1,7	1,7	0,0	36,6	0,0
Regionrevisionen	0,1	1,1	0,0	0,0	4,7	0,0
Regiongemensamma kostnader och intäkter samt finansiering	156,0	225,9	247,0	200,2		
Totalt resultat/prognos	207,1	252,4	168,9	130,0		

Investeringsredovisning – nettoinvesteringar			
<i>Belopp i mkr</i>	Budget 2017	2017-01-01 2017-08-31	Bokslut 2016
Förvaltning/motsvarande			
Västmanlands sjukhus	90,0	49,3	71,9
Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet	3,0	1,3	2,1
Regionkontoret	37,5	31,2	41,8
Verksamhets- och ledningsstöd	302,4	123,1	198,4
<i>därav fastigheter</i>	295,5	119,1	193,1
<i>därav investeringsbidrag</i>		0,0	-0,1
Gemensam nämnd för hjälpmedel	34,9	22,3	31,1
Kollektivtrafiknämnden	10,0	0,4	2,2
Regionövergripande oförutsett	2,2		
Totalt resultat/prognos	480,0	227,6	347,5

Resultaträkning, noter

Resultaträkning					
Belopp i mkr	2016-01-01 2016-08-31	2017-01-01 2017-08-31	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos utfall aug
Verksamhetens intäkter	949,1	950,8	1 483,6	1 450,0	1 489,4
Verksamhetens kostnader	-5 655,2	-5 896,2	-8 750,2	-9 055,4	-9 110,5
Avskrivningar	-176,5	-184,3	-267,1	-276,6	-276,6
Verksamhetens nettokostnader	-4 882,6	-5 129,7	-7 533,7	-7 882,0	-7 897,7
Skatteintäkter	3 908,5	4 085,0	5 894,8	6 108,9	6 121,4
Generella statsbidrag och utjämning	1 155,3	1 233,0	1 733,1	1 825,8	1 849,0
Finansiella intäkter	55,0	125,0	116,3	146,8	146,8
Finansiella kostnader	-29,1	-60,9	-41,6	-89,5	-89,5
Totalt resultat/prognos	207,1	252,4	168,9	110,0	130,0

Noter	Utfall	
	Jan-aug	Jan-aug
Verksamhetens intäkter	2016	2017
Patientavgifter	93,0	86,1
Trafikintäkter	108,2	114,3
Försäljning av hälso- och sjukvård	81,5	101,7
Försäljning av tandvård	7,0	6,4
Försäljning av utbildning	2,9	3,3
Försäljning av medicinska tjänster	38,2	41,5
Försäljning av övriga tjänster	92,7	83,3
Försäljning av material och varor	68,8	70,2
Erhållna bidrag	371,0	419,9
Övriga intäkter	85,6	24,1
Realisationsvinster	0,2	
Summa	949,1	950,8
Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	1 764,0	1 842,1
Sociala avgifter	549,8	577,0
Pensionskostnader inkl löneskatt	116,3	131,9
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	167,6	181,0
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	120,2	119,5
Övriga personalkostnader	23,7	23,5
Vårdavgifter för köpt vård	503,3	522,9
Sjukvårdstjänster mm	490,1	516,6
Köp från bemanningsföretag	121,9	129,3
Köp av utbildningsverksamhet	4,8	4,5
Läkemedel	603,0	616,4
Sjukvårdsartiklar mm	114,8	122,2
Material	189,6	196,3
Bidrag och ersättningar	91,4	88,8
Hyror och div övriga lokalkostnader	93,5	99,9
Övriga kostnader	699,5	721,4
Utrangeringar	1,7	2,9
Summa	5 655,2	5 896,2
Avskrivningar		
Fastigheter	82,3	87,9
Inventarier	86,4	92,6

Noter	Utfall	
	Jan-aug	Jan-aug
forts, avskrivningar	2016	2017
Immateriella tillgångar	7,8	3,8
Summa	176,5	184,3
Skatteintäkter		
Preliminär månatlig skattebetalning	3 941,5	4 110,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	-27,5	-37,8
Slutavräkningsdifferens föregående år	-5,5	12,1
Summa	3 908,5	4 085,0
Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	609,9	650,6
Kostnadsutjämningsbidrag	133,5	138,1
Regleringsavgift	-84,1	-70,8
Statsbidrag för flyktingmottagande	32,9	33,3
Statsbidrag förstärkning HoS 2016	17,9	
Statsbidrag läkemedelsförmåner	445,2	481,8
Summa	1 155,3	1 233,0
Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	26,1	27,0
Ränteintäkter	5,0	4,9
Realisationsvinster pensionsmedel	8,0	71,8
Återföring av finansiell omsättningstillgångar	6,0	6,8
Övriga finansiella intäkter	9,9	14,5
Summa	55,0	125,0
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	4,4	3,1
Bankkostnader	1,7	1,7
Ränta på pensionsavsättningen	18,4	55,1
Nedskrivning av omsättningstillgångar	1,2	0,1
Realisationsförluster pensionsmedel		0,6
Indexuppräknning Citybanan	3,3	0,1
Övriga finansiella kostnader	0,1	0,2
Summa	29,1	60,9

Balansräkning

Tillgångar			
<i>Belopp i mkr</i>	2016-08-31	2016-12-31	2017-08-31
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	17,3	13,9	10,1
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 087,2	2 111,1	2 141,4
Maskiner och inventarier	485,0	494,5	507,9
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	172,8	172,8	172,6
Summa anläggningstillgångar	2 762,3	2 792,3	2 832,0
Bidrag till statlig infrastruktur	245,6	241,8	234,1
Omsättningstillgångar			
Förråd mm	48,0	35,4	34,4
Fordringar	423,1	602,6	416,8
Kortfristiga placeringar	2 899,2	3 081,1	3 232,4
Kassa, bank	18,0	56,7	19,7
Summa omsättningstillgångar	3 388,3	3 775,8	3 703,3
Summa tillgångar	6 396,2	6 809,9	6 769,4
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	2 061,0	2 022,8	2 275,2
därav årets resultat	207,1	168,9	252,4
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	2 525,6	2 589,6	2 776,6
Andra avsättningar	89,5	90,0	
Summa avsättningar	2 615,1	2 679,6	2 776,6
Skulder			
Långfristiga skulder	369,3	420,2	318,7
Kortfristiga skulder	1 350,7	1 687,3	1 398,9
Summa skulder	1 720,1	2 107,5	1 717,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 396,2	6 809,9	6 769,4
Panter och ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna			
Pensionsskuld (intjänad före 1998)	3 277,7	3 242,7	3 213,3
Särskild löneskatt	795,2	786,7	779,5
Visstidspensioner	15,6	16,1	16,1
Övriga ansvarsförbindelser	774,5	811,8	778,2

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten			
<i>Belopp i mkr</i>	2016-08-31	2016-12-31	2017-08-31
Årets/periodens resultat	207,1	168,9	252,4
Justering för av- och nedskrivningar	176,5	267,1	184,3
Realisationsvinst/realisationsförlust, materiella anläggningstillgångar	-0,1	-9,8	
Justering för avsättningar	137,9	200,7	187,0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	8,4	27,0	9,6
Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital	529,8	653,9	633,3
Ökning/minskning + kortfristiga fordringar	-21,5	-382,8	34,5
Ökning/minskning + förråd och varulager	5,6	18,2	1,0
Ökning/minskning + kortfristiga skulder	-322,5	14,1	-288,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	191,4	303,4	380,4
Investeringsverksamheten			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-0,2	-0,2	
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar	-113,5	-193,1	-119,1
Försäljning av mark, byggnader och tekniska anläggningar		10,0	
Investering i maskiner och inventarier	-97,3	-154,3	-108,5
Investeringsbidrag		0,1	
Försäljning av maskiner och inventarier	0,7	1,2	0,9
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-210,3	-336,3	-226,6
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	3,1	7,3	3,2
Amortering av skuld	-53,5	-6,7	-104,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-50,4	0,6	-100,8
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur			
Utbetalning av bidrag till Citybanan	-89,2	-87,5	-90,0
Årets/perioden kassaflöde	-158,5	-119,8	-37,0
Likvida medel från årets början	176,5	176,5	56,7
Likvida medel vid årets/periodens slut	18,0	56,7	19,7

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna i delårsbokslutet följer i allt väsentligt redovisningsprinciperna i årsredovisningen.

Regionen har inte konsoliderat de verksamheter som bedrivs i bolagsform i delårsrapporten utan har bedömt att det är tillfyllest med en kort beskrivning av resultat och ställning för dessa.